

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ
Κοινοβουλευτική Ομάδα

24/2/2022

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς: 1) τον Υπουργό Οικονομικών, κ. Χρ. Σταϊκούρα

2) τον Υπουργό Εσωτερικών, κ. Μ. Βορίδη

Θέμα: Η ακρίβεια βάζει “θηλιά” στην οικονομική επιβίωση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Σε δεινή κατάσταση περιέρχονται πλέον οι Δήμοι, οι Περιφέρειες και εν γένει οι εκατοντάδες Φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ και Β΄ βαθμού, με το “τσουνάμι” της ακρίβειας να επιτείνει τη δημοσιονομική τους ασφυξία.

Η εκτόξευση του **ενεργειακού** κόστους αφήνει βαρύ αποτύπωμα στην ομαλή λειτουργία των ΟΤΑ, συνδυαστικά με τις **ανατιμήσεις** στα αναγκαία είδη και προϊόντα που είναι αναγκαίο να προμηθεύονται, στο πλαίσιο άσκησης των αναρίθμητων αρμοδιοτήτων τους.

Το κόστος της καθημερινής λειτουργίας των διοικητικών δομών Δήμων και Περιφερειών διογκώνεται, όπως και οι δαπάνες για την παροχή υπηρεσιών προς τους πολίτες. Τα παραδείγματα που θα μπορούσαν να αναφερθούν είναι ανεξάντλητα, καθώς το πρόβλημα διαχέεται **στο σύνολο της αυτοδιοικητικής δράσης**, όπως οι υπηρεσίες καθαριότητας, οδοφωτισμού, ύδρευσης, οι κοινωνικές υπηρεσίες που στηρίζουν νυχθημερόν ευάλωτες ομάδες συμπολιτών μας, κλπ.

Η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ) ήδη από το Δεκέμβριο του 2021 προειδοποιούσε πως μόνο οι αυξήσεις στην ενέργεια *«εκτιμάται ότι θα επιβαρύνουν τους Δήμους με πάνω από μισό δις ευρώ»*. Σύμφωνα, επίσης, με τα στοιχεία της ΚΕΔΕ την 10^η Φεβρουαρίου 2022, *«σχεδόν 100 % αυξήθηκε το ενεργειακό κόστος των Δήμων, οι δαπάνες των Δήμων μόνο για την ενέργεια το 2019 ανήλθαν στα 300 εκ. ευρώ, ενώ σήμερα οι Δήμοι δείχνει να επιβαρύνονται με άλλα τόσα, δηλαδή στο σύνολο 600 εκ.»*.

Κατά τη συνεδρίαση μάλιστα του Δ.Σ. της ΚΕΔΕ την 16^η Φεβρουαρίου επισημάνθηκε ότι, βάσει στοιχείων που έχουν συγκεντρώσει από τους **Δήμους** και τις **ΔΕΥΑ**, για το δίμηνο Δεκεμβρίου και Ιανουαρίου, **οι αυξήσεις στα τιμολόγια** κυμαίνονται από 90 έως 120 %. Επίσης, σημειώθηκε ότι **στα σχολεία**, λόγω της αυξημένης τιμής του πετρελαίου, του αερίου, της ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς των επιπλέον ωρών που απαιτείται να δουλεύει η θέρμανση λόγω των ανοιχτών παραθύρων εξαιτίας της πανδημίας, η αύξηση αγγίζει περίπου το **75 %**.

Ο κίνδυνος μετακύλισης νέων βαρών **στις “πλάτες” των δημοτών** μέσω αύξησης των δημοτικών **τελών** είναι προ των πυλών, ειδικά δε όσον αφορά τις δημοτικές υπηρεσίες που υποχρεωτικά διέπονται από τον κανόνα της **ανταποδοτικότητας** στην κάλυψη των εξόδων τους.

Το πεδίο των επιπτώσεων της ακρίβειας είναι εξαιρετικά εκτεταμένο, καθώς δεν πλήττει μόνο τους 332 Δήμους και τις 13 Περιφέρειες, αλλά **το σύνολο** των εκατοντάδων Νομικών Προσώπων και πάσης φύσεως Επιχειρήσεων των ΟΤΑ, εντός και εκτός Γενικής Κυβέρνησης, όπως για παράδειγμα και τις Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης και Αποχέτευσης (ΔΕΥΑ).

Υπογραμμίζεται ότι οι **Αιρετοί** της Τοπικής Αυτοδιοίκησης **είχαν προειδοποιήσει εγκαίρως** την Κυβέρνηση. Οι Δήμαρχοι και οι Δημοτικοί Σύμβουλοι από όλη τη Χώρα είχαν ζητήσει εδώ και μήνες να ληφθούν άμεσα μέτρα, ώστε με κάθε τρόπο να στηριχθεί η Αυτοδιοίκηση και να αποτραπεί η αύξηση των τελών.

Ενδεικτικά, η **ΚΕΔΕ** στο Συνέδριό της από τον Οκτώβριο του 2021 απηύθυνε κραυγή αγωνίας. Υπενθυμίζεται το ακριβές απόσπασμα από την Απόφασή της, όπου ζήτησε από την Κυβέρνηση: «να ληφθούν μέτρα στήριξης των Δήμων και των ΔΕΥΑ, λόγω της αύξησης του κόστους ενέργειας, ώστε να μην επιβαρύνει το λειτουργικό τους κόστος, για **να μην μετακυλιστεί στους πολίτες**».

Αντιστοίχως, η Γενική Συνέλευση της **Ένωσης Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης -Αποχέτευσης (Ε.Δ.Ε.Υ.Α.)**, που πραγματοποιήθηκε το Νοέμβριο του 2021, εξέφρασε «την έντονη ανησυχία της για τις υπέρογκες ανατιμήσεις του ρεύματος που αύξησαν τους λογαριασμούς ηλεκτρικής ενέργειας των Δ.Ε.Υ.Α. κατά περίπου **40 %**. Η αύξηση αυτή προστίθεται στο ήδη υψηλό ενεργειακό κόστος των Δ.Ε.Υ.Α. το οποίο δεν μπορεί να απορροφηθεί από τις επιχειρήσεις, και αν δεν ληφθούν άμεσα μέτρα από την Πολιτεία οι Δ.Ε.Υ.Α. θα αναγκασθούν να αυξήσουν τα τιμολόγια του νερού ώστε να διασφαλισθεί η απαιτούμενη από την λειτουργία τους ανταποδοτικότητα, όπως αυτή προβλέπεται από το ισχύον για τις Δ.Ε.Υ.Α. θεσμικό πλαίσιο».

Περαιτέρω, **το Δ.Σ. της Ε.Δ.Ε.Υ.Α.**, που συνεδρίασε την 14^η Φεβρουαρίου 2022, εξέφρασε ξανά την «έντονη ανησυχία και αγωνία του για τις υπέρογκες αυξήσεις του ηλεκτρικού ρεύματος από τον Αύγουστο μέχρι σήμερα που επιβαρύνουν τις Δ.Ε.Υ.Α. με πρόσθετο κόστος το οποίο **υπερβαίνει το 80 % περίπου**, και εκτινάσσει το ενεργειακό κόστος των Δ.Ε.Υ.Α. στο **40 % περίπου** στο σύνολο του λειτουργικού τους κόστους. **Από στοιχεία 50 Δ.Ε.Υ.Α. για τους μήνες Αύγουστο μέχρι Δεκέμβριο στη Χαμηλή Τάση, για ηλεκτρική ενέργεια που κόστισε 13 εκατ. € οι Δ.Ε.Υ.Α. καλούνται να πληρώσουν επιπλέον 8 εκατ. €, ενώ για τους μήνες Νοέμβριο μέχρι Δεκέμβριο στην Μέση Τάση, για ηλεκτρική ενέργεια που κόστισε 1,7 εκατ. € οι Δ.Ε.Υ.Α. καλούνται να πληρώσουν επιπλέον 4 εκατ. €.**».

Είναι δε εντυπωσιακό ότι, ενώ οι προειδοποιήσεις και η αναστάτωση περί ακρίβειας απασχολεί το πανελλήνιο εδώ και πολύ καιρό, **η Κυβέρνηση αδράνησε επί μακρόν** και έφθασε 17 **Ιανουαρίου 2022**, όταν ο Αναπληρωτής Υπουργός, κ. Πέτσας, ανακοίνωσε τη δημιουργία μιας Ομάδας Εργασίας Υπουργείου Εσωτερικών, Υπουργείου Οικονομικών και ΚΕΔΕ, στο αντικείμενο της οποίας, μεταξύ άλλων άλυτων χρονιζόντων θεμάτων, συμπεριέλαβε και «την ενίσχυση της Αυτοδιοίκησης για την αντιμετώπιση των οικονομικών συνεπειών που προκύπτουν από την αύξηση του ενεργειακού κόστους και των ανατιμήσεων». Έκτοτε, πέρασε ακόμα ένας μήνας, ώσπου η ΚΕΔΕ να ανακοινώσει ότι την 14^η **Φεβρουαρίου** συνεδρίασε η εν λόγω Επιτροπή.

Ο προβληματισμός για την οικονομική επιβίωση των ΟΤΑ εντείνεται, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι **η ακρίβεια είναι μόνον ένας** από τους παράγοντες που εκτροχιάζουν τους προϋπολογισμούς των ΟΤΑ.

Για παράδειγμα, ο Κρατικός Προϋπολογισμός (πλέον τον ν.4874/2021) **απέχει ασυγκρίτως** από τις διεκδικήσεις της Αυτοδιοίκησης. Σύμφωνα με τα αναγραφόμενα σε αυτόν, το 2021 κλείνει με έλλειμμα 152 εκατομμυρίων, ενώ για το 2022 προβλέφθηκε δήθεν πλεόνασμα 60 εκατομμυρίων, με μη ρεαλιστικούς υπολογισμούς που ήδη ανατρέπονται.

Την ίδια στιγμή, οι συνθήκες της **πανδημίας** έχουν επιβάλει νέα δεδομένα, όπως τη **μείωση των ιδίων εσόδων** των Δήμων (π.χ. εξαιτίας της απώλειας τελών λόγω των έκτακτων ρυθμίσεων για τα τραπεζοκαθίσματα των καταστημάτων) και ταυτόχρονα **επιπλέον δαπάνες** ειδικά για την αντιμετώπιση της πανδημίας (λ.χ. για τους σχετικούς συμβασιούχους). Οι έκτακτες επιχορηγήσεις που δόθηκαν λόγω της πανδημίας, έχουν δεχθεί **αυστηρή κριτική**, με τους Αιρετούς να επισημαίνουν ότι τα χρήματα δεν καλύπτουν πλήρως την οικονομική ζημία των Δήμων, ενώ δεν λείπει και η κριτική για την καταλληλότητα των κριτηρίων που εφαρμόστηκαν στις κατανομές των ποσών. Στον Κρατικό

Προϋπολογισμό, οι «Μεταβιβάσεις από τον Τακτικό Προϋπολογισμό του Υπουργείου Εσωτερικών» για τις «Δαπάνες Covid-19 σε ΟΤΑ Α΄ βαθμού», το 2022 είναι **μηδέν**.

Παράλληλα, το χρηματοδοτικό Πρόγραμμα «Αντώνης Τρίτσης» εδώ και χρόνια δέχεται σφοδρά πυρά δημοτικής κριτικής, παραμένοντας εγκλωβισμένο σε ένα θολό τοπίο **καθυστερήσεων** και προβληματικών διαδικασιών, ενώ ο ενεργός ρόλος της Πρωτοβάθμιας Αυτοδιοίκησης στο Ταμείο Ανάκαμψης παραμένει ζητούμενο.

Δεδομένου ότι οι επιπτώσεις από την εκτόξευση του ενεργειακού κόστους και τις ανατιμήσεις, αποτελεί πλέον ζοφερή πραγματικότητα, ενώ οι σχετικές **προειδοποιήσεις** και **προτάσεις** των ΟΤΑ επαναλαμβάνονται μετ' επιτάσεως **εδώ και μήνες**.

Δεδομένου ότι η οικονομική επιβίωση των Δήμων, των Περιφερειών και των Νομικών τους Προσώπων απειλείται από **πλήθος κρίσιμων ζητημάτων**, που έχουμε επανειλημμένως επισημάνει.

Δεδομένου ότι ο σεβασμός, η θωράκιση και ενίσχυση της -συνταγματικά προστατευόμενης- διοικητικής και οικονομικής **αυτοτέλειας** των ΟΤΑ πρέπει να αποτελεί μείζονα θεσμική προτεραιότητα.

Δεδομένου ότι ο θεσμός της τοπικής δημοκρατίας δεν έχει ανάγκη από “μπαλώματα”, αποσπασματικές λύσεις εκ των υστέρων και μόνο κρατικές “ελεημοσύνες”, αλλά **γενναίες μεταρρυθμιστικές πρωτοβουλίες ριζικής αποκέντρωσης** που θα καταστήσουν τους ΟΤΑ μοχλούς **αναπτυξιακής** επανεκκίνησης των τοπικών κοινωνιών.

Ερωτώνται οι κ.κ. Υπουργοί:

- 1) Σε ποιες **συγκεκριμένες ενέργειες** θα προβούν για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της εκτόξευσης του ενεργειακού κόστους και των ανατιμήσεων στη λειτουργία των ΟΤΑ Α΄ και Β΄ βαθμού, και με ποιο **χρονοδιάγραμμα** υλοποίησης;
- 2) Γιατί δεν έχουν αναλάβει **εγκαίρως** τις απαιτούμενες πρωτοβουλίες στη βάση των τεκμηριωμένων προτάσεων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης;
- 3) Τι σκοπεύουν να πράξουν απέναντι στη **σωρεία παραμέτρων** που απειλούν την οικονομική επιβίωση των Δήμων, των Περιφερειών και των Νομικών τους Προσώπων, με στόχο την διασφάλιση και ενίσχυση της οικονομικής **αυτοτέλειας** των Δήμων και των Περιφερειών;

Οι Ερωτώντες Βουλευτές

Ευαγγελία Λιακούλη

Χαρά Κεφαλίδου

Γεώργιος Αρβανιτίδης

Κωνσταντίνος Σκανδαλίδης

Νάντια Γιαννακοπούλου

Αντωνία (Τόνια) Αντωνίου

Ιλχάν Αχμέτ

Χρήστος Γκόκας

Βασίλειος Κεγκερόγλου

Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος

Δημήτριος Κωνσταντόπουλος

Γεώργιος Μουλκιώτης

Μπουρχάν Μπαράν

Δημήτριος Μπιάγκης

Απόστολος Πάνας

Γεώργιος Παπανδρέου

Ανδρέας Πουλάς

Γεώργιος Φραγγίδης